

TXAIKOVSKI

CONTRA NAPOLEÓ

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS

Violoncel

Anne Gastinel

Actor principal de la pel·lícula
Blind date (Cita a cegues)

Doug Fitch

Actriu de la pel·lícula
Blind date (Cita a cegues)

Megan Murphy

Director de la pel·lícula
Blind date (Cita a cegues)

Gregg Lachow

Director

James Ross

Orquestra Simfònica del Vallès

En aquest concert comptem amb la col·laboració d'alumnes de la **Jove Orquestra Simfònica del Vallès** (JOSV) i del **Conservatori del Liceu**.

PROGRAMA

I PART

HECTOR BERLIOZ (1803 - 1869)

La condemna de Faust, "Marxa hongaresa"

ZOLTÁN KODÁLY (1882 - 1967)

Háry János, suite

Amb la projecció de la pel·lícula
Blind date

- I. Preludi. Comença el conte de fades
- II. Relotge musical vienès
- III. Cançó
- IV. La batalla i derrota de Napoleó
- V. Intermezzo
- VI. Entrada de l'emperador i de la seva cort

II PART

PIOTR I. TXAIKOVSKI (1840 - 1893)

Variacions sobre un tema rococó,
per a violoncel i orquestra, op. 33
Tema. Moderato assai quasi andante.

Moderato semplice

- Var. I. Tempo del tema
- Var. II. Tempo del tema
- Var. III. Andante sostenuto
- Var. IV. Andante grazioso
- Var. V. Allegro moderato
- Var. VI. Andante
- Var. VII e Coda. Allegro vivo

PIOTR I. TXAIKOVSKI

Obertura 1812, op. 49

Orquestra Simfònica del Vallès (OSV)

Va néixer el 1987 en el si de l'Associació d'Amics de l'Òpera de Sabadell i molt aviat s'estructurà com una societat anònima laboral, en què els treballadors en són alhora els propietaris. La seva activitat se centra a la ciutat de Sabadell, amb una temporada pròpia i com a orquestra del circuit Òpera a Catalunya, i al Palau de la Música Catalana, amb el cicle de concerts Simfònics al Palau. N'han estat directors titulars Albert Argudo, Jordi Mora, Salvador Brotons, Edmon Colomer, David Giménez Carreras, Rubén Gimeno i James Ross. Des del setembre del 2018 ho és Xavier Puig. Ha rebut el Premi Nacional de Música 1992, atorgat per la Generalitat de Catalunya, i la Medalla d'Honor 2012 de la ciutat de Sabadell.

Jove Orquestra Simfònica del Vallès (JOSV)

Fundada l'any 2010, aquesta Jove Orquestra vol complementar la formació dels músics joves. Ha treballat amb directors com James Ross, Gilles Apap i Rubén Gimeno. El mes de juliol del 2019, farà la 10a trobada anual. A part d'aquestes trobades, els alumnes col·laboren en concerts de l'OSV, com ara en la suite Háry János de Zoltán Kodály.

Patrocinadors i col·laboradors principals de l'OSV

Patrocinadors de l'OSV

Mitjà oficial

LA VANGUARDIA

© Sandrine Expilly

Anne Gastinel, violoncel

Després d'estudiar al Conservatori de Lió i París, amb Yo-Yo Ma, János Starker i Paul Tortelier, Anne Gastinel va guanyar nombrosos premis en els principals concursos internacionals (Scheveningen, Praga, Rostropóvitx) i va fer actuacions per tot Europa. Va tenir un impacte que ha perdurat entre el gran públic en el Concurs Eurovisió de 1990. La seva carrera ara la porta a actuar a llocs destacats de tot el món i ha aparegut amb grans mestres com Yehudi Menuhin, Mstislav Rostropóvitx i Kurt Sanderling. El seu treball l'ha dut a col·laborar amb diversos músics i compositors distingits, com Henri Dutilleul, Emmanuel Krivine, Krzysztof Penderecki, Claire Désert, Éric Tanguy i Louis Langrée. Durant gairebé quinze anys, els seus enregistraments han rebut les distincions més altes. El 2006 va ser guardonada amb el premi Victòria de la Música en la categoria Solista de l'Any. Ara toca amb un instrument Testore de 1690.

© Juanma Peláez

James Ross, director

Director musical de la Jove Orquestra dels Estats Units i membre de la Facultat de Direcció d'Orquestra de l'Orquestra de la Juilliard School. Músic de renom internacional, les seves activitats musicals abasten tres camps: direcció d'orquestra, intèrpret de trompa i ensenyament. Nascut a Boston, va créixer estudiant la trompa i en va obtenir la llicenciatura a la Universitat de Harvard el 1981. Després de la graduació, va començar els estudis de direcció amb Kurt Masur a Leipzig, mentre exercia com a trompa solista de la prestigiosa Gewandhausorchester de Leipzig, tot convertint-se en el primer membre americà d'aquesta formació en els 250 anys d'història de la institució. Durant setze anys ha estat director de l'Orquestra de la Universitat de Maryland i ha estat director titular de l'Orquestra Simfònica del Vallès la temporada 2017-2018.

Txaikovski contra Napoleó

Tres compositors, tres personatges.

La Revolució Francesa va propiciar una contrarevolució —les aliances— dels països veïns, temorosos de l'expansió de les idees humanistes. Les diferents campanyes militars van desembocar en les guerres napoleòniques, que, lluny del propòsit inicial, van ser campanyes de conquesta i expansió. Al segle XX, vam tenir bons imitadors de Napoleó. En la campanya russa, Napoleó no va preveure una cosa molt important: el coneixement del terreny i l'adaptació al clima. A Hitler li va passar el mateix...

L'Obertura 1812, una composició de música programàtica molt propera al poema simfònic, ens relata la desfeta napoleònica, igual que va fer Tolstoi a *Guerra i pau*: el cant solemne inicial que recorda la declaració de guerra, l'angoixa del poble, la càrrega dels exèrcits, la reiteració de *La Marsellesa* com a representació de la victòria inicial, l'entrada a Moscou i la desfeta de la *Grande Armée*, i la victòria de l'exèrcit rus amb l'himne imperial *Déu salvi el tsar*. Hi ha, però, un anacronisme important: els himnes francès i rus que s'empren són els de 1882 i no pas els de 1812. Txaikovski, doncs, va utilitzar els himnes coneguts per l'audiència del moment. Estrenada l'agost de 1882 a Moscou, al costat de la catedral del Crist Salvador erigida també en homenatge als fets de 1812, en el període estalinista es va reescriure: la part de l'himne *Déu salvi el tsar* es va canviar pel cor "Glòria" de l'òpera *Ivan Susanin* de Glinka. Menys sort va tenir la catedral: va ser demolida...

Kodály ens presenta l'antiheroi, *Háry János*. A partir de l'òpera homònima de 1926, Kodály construeix el 1927 aquesta suite, l'estrena mundial de la qual va ser el 24 de març de 1927 al Gran Teatre del Liceu, interpretada per l'Orquestra Pau Casals. Es basa en un personatge real, un húsar de l'exèrcit austríac veterà de les guerres napoleòniques. Les seves "proeses" inclouen haver conquerit el cor de Maria Lluïsa (esposa de Napoleó). Kodály descriu així el protagonista: "Háry és un camperol [...], que

dia rere dia seu a la taverna i narra contes sobre les seves gestes heroiques. Les històries [...] constitueixen una mescla de realisme i ingenuïtat, d'humor còmic i patetisme... Encara que aparenta que no és més que un fanfarró, és un visionari i un poeta per naturalesa [...] que crea llegenda. El que narra no succeeix, però ha sobreviscut, i d'aquesta manera és més veritable que la realitat".

Berlioz es fa ressò dels anhels de llibertat del poble hongarès. Al començament del segle XVIII, Ferenc Rákóczi II, príncep de Transsilvània, va liderar una rebel·lió contra el poder austríac. A l'hora de compondre la *Marxa hongaresa*, Berlioz es va basar en la *Marxa Rákóczi* (cançó popular en honor del príncep transsilvà). L'estrena a Pest va ser un èxit esclatant. Berlioz la inclou en la primera part de *La condemna de Faust*, tot i que no forma part de l'obra de Goethe, i en trasllada l'acció a Hongria. En contrast, l'estrena a París va ser un fracàs estrepitos.

Variacions sobre un tema rococó és l'obra més propera a un concert per a violoncel·l i orquestra que Txaikovski va compondre i és un homenatge al seu admirat Mozart: "M'agrada tocar Bach [...]. Händel [...] ni tan sols és interessant. Simpaticitza amb Gluck [...]. M'agraden algunes coses de Haydn. Aquests quatre grans mestres [...] són raigs que s'extingeixen davant el sol de Mozart". Escrita el 1877 amb l'ajuda del violoncel·lista alemany Wilhem Fitzenhagen, va ser estrenada pel mateix músic el desembre d'aquell any. Posteriorment, i amb permís de Txaikovski, Fitzenhagen va reestructurar tota l'obra i li va donar la forma actual.

Defensant la part solista, la violoncel·lista Anne Gastinel és avui la nostra veritable heroïna.

Gaudiu de la música.

Lluís Cabal

Violista fundador de l'Orquestra Simfònica del Vallès Guionista i conductor del programa Donem la nota de Cugat.cat.

www.tasantcugat.cat / 93 589 12 68

Entitat benefactora

Col·laboren

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Mitjans de comunicació

LA VANGUARDIA

CATALUNYA
RÀDIO

TOT Sant Cugat

AJUNTAMENT DE
SantCugat